

bijlage

Datum

Bijlage nummer   1
Horend bij kenmerk
Datum
Contactpersoon   M. van den Broeke

Inhoud

1.	ONDERWERP AANVRAAG	2
2.	PROCEDURE	2
3.	WETTELIJK KADER	2
3.1	Relevante artikelen Wet natuurbescherming	2
3.2	Bevoegdheid	2
3.3	Vergunningplicht.....	3
3.4	De beoordeling van projecten en andere handelingen	3
3.5	Beleid	4
4.	INHOUDELIJKE BEOORDELING	7
4.1	Afbakening	7
4.2	Mogelijke effecten en mitigatie.....	8
4.3	Cumulatie.....	10
5.	CONCLUSIE VERGUNNINGVERLENING	11

1. ONDERWERP AANVRAAG

DEME Building Materials N.V. vraagt vergunning voor het winnen en transporteren van maximaal 2.000.000 m³ ophoogzand in de Noordzee gedurende de periode 2018-2019. Deze winning vindt plaats in vooraf geselecteerde vakken in een strook langs de Nederlandse Noordzeekust.

Het transport van het gewonnen bodemmateriaal heeft betrekking op de vaarroute van de zandwingebieden naar de hoofdvaarroutes. Daarbij is het uitgangspunt dat de schepen via de normale hoofdvaarroutes naar de overslaghavens varen.

De aangevraagde activiteit kan tot effecten leiden op de beschermde natuurwaarden van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Voordelta, Vlakte van de Raan, Oosterschelde en Waddenzee.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de voorgenomen activiteit wordt korthedshalve verwezen naar de bijlage bij de aanvraag.

Stichting LaMER, waar de vergunningaanvrager bij is aangesloten, bereidt een vergunningaanvraag ten behoeve van de bij haar aangesloten partijen voor, voor het winnen en transporteren van ophoogzand in de Noordzee. Indien deze vergunning wordt verleend, dient de vergunning voor DEME van rechtswege te vervallen.

2. PROCEDURE

Op 13 april 2018 (uw kenmerk: DBMNV/OL/NL/CON/2018-022/MAC/mac) ontving ik uw aanvraag. Bij brief van 26 april 2018 (kenmerk: DGAN-NB/18083016) heb ik de ontvangst van uw aanvraag bevestigd. Bij brief van 18 juli 2018, kenmerk DGAN-NB/18182831 is de besluitvormingstermijn eenmalig verlengd.

3. WETTELIJK KADER

3.1 Relevante artikelen Wet natuurbescherming

In relatie tot het betrokken Natura 2000-gebied zijn in deze relevant de artikelen 2.7, lid 2, jo. 1.3, lid 5 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) en 2.8, lid 1, artikel 2.9, lid 5 tot en met 8, van de Wnb, en artikel 2.7, lid 1, sub b, van het Besluit natuurbescherming (hierna: het Bnb).

De exacte wetsteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

3.2 Bevoegdheid

De voorgenomen activiteit valt onder artikel 1.3, lid 1, onder k, sub 3, van het Bnb, luidend:

'k. activiteiten die geheel of grotendeels plaatsvinden in:
3° andere niet-provinciaal ingedeelde gebieden'.

Op grond van artikel 1.3, lid 5, van de Wnb, de artikelen 1.2 en 1.3 van het Bnb en het Besluit mandaat, volmacht en machtiging voor LNV 2017 (Staatscourant 15 november 2017, nr. 65924), in samenhang met het Besluit ondermandaat, volmacht en machtiging voor het directoraat-generaal voor Agro en Natuur van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2017 (Staatscourant 22 november 2017, nr. 67554), zijn de (plaatsvervangend) directeur van de directie Natuur en Biodiversiteit van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, alsmede het MT-lid van de genoemde directie wiens werkterrein het betreft, namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gemachtigd inzake de besluitvorming over vergunningaanvragen op grond van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb.

3.3 Vergunningplicht

De aangevraagde activiteit kan mogelijk de kwaliteit doen verslechteren van of een significant verstorend effect hebben op de in hoofdstuk 4 genoemde beschermde natuurwaarden.

3.4 De beoordeling van projecten en andere handelingen

Project met mogelijk significante gevolgen

De door u voorgenomen activiteit is een project in de zin van artikel 2.7, lid 2 van de Wnb dat, afzonderlijk of in cumulatie met andere plannen of projecten kan leiden tot significante gevolgen (gevaar) voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura-gebied. Het betreft de uitvoering van bouwwerken of de totstandbrenging van andere installaties of (materiële) werken en andere (materiële) ingrepen in het natuurlijke milieu of landschap, inclusief de ingrepen voor de ontginning van bodemschatten. De door u voorgenomen activiteiten zijn te beschouwen als 1 project omdat zij onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Passende beoordeling

Voor een project dat, afzonderlijk of in cumulatie kan leiden tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen, kan alleen een vergunning verleend worden als een passende beoordeling (hierna: PB) gemaakt is door de aanvrager, rekening houdend met instandhoudingsdoelstellingen van het gebied.

Voor de gebieden waarvoor de vergunning is aangevraagd, is door Stichting LaMER namens de zandwinners die op de Noordzee actief zijn, de milieueffectrapportage (m.e.r.) *Winning ophoogzand Noordzee 2018-2027* opgesteld. DEME Building Materials N.V. is aangesloten bij Stichting LaMER. Omdat op basis van de m.e.r. significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet konden worden uitgesloten, is een Nadere Verdieping uitgevoerd. Deze wordt hier als PB beschouwd. Stichting LaMER is tevens in samenwerking met Rijkswaterstaat (winner van suppletiezand) verantwoordelijk voor het *Monitoring en evaluatieplan zandwinning Noordzee 2018-2027* dat op basis van de m.e.r. nieuwe onderzoeksvragen formuleert.

De bij de aanvraag gevoegde PB biedt de grondslag voor de (nadere) vaststelling van de aard en omvang van de gevolgen (mede gelet op de eventuele cumulatie van gevolgen) en de wijze waarop in mitigatie is voorzien. In de PB zijn de effecten getoetst aan de instandhoudingdoelstellingen uit het aanwijzingsbesluit betreffende de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Voordelta, Vlake van de Raan, Oosterschelde en Waddenzee. Een PB is niet vereist wanneer sprake is van een project dat direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied. Een PB is evenmin vereist wanneer sprake is van de herhaling of voortzetting van een plan of project waarvoor al eerder een passende beoordeling is gemaakt en wanneer een nieuwe PB geen nieuwe inzichten kan opleveren.

De gevraagde vergunning kan slechts verleend worden, indien ik mij ervan heb kunnen verzekeren dat de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied niet aangetast zullen worden. In het onderstaande volgt mijn beoordeling van de effectenanalyse zoals neergelegd in de PB.

3.5   Beleid

Op de vergunningaanvraag zijn de volgende beleidsdocumenten van toepassing.

Beleidsnota Noordzee 2016-2021

De beleidsnota Noordzee (hierna: de beleidsnota) is in december 2015 vastgesteld door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en het Ministerie van economisch Zaken. De beleidsnota die geldt voor de periode 2016 – 2021, is een bijlage bij het Nationaal Waterplan en heeft tot doel om transparantie te bieden over de beleidskeuzen in het Nationaal Waterplan over het Noordzeebeleid van het rijk. Voor de Noordzee gelden ruimtelijke nationale opgaven en activiteiten van nationaal belang, waaronder:

“Het behoud van het kustfundament en het samen met decentrale overheden uitvoeren van de gebiedsgerichte deelprogramma’s Kust en Waddengebied van het Deltaprogramma.”

“Zandwinning: voldoende ruimte voor zandwinning ten behoeve van kustbescherming, het tegengaan van overstromingsrisico’s en ophoogzand voor op het land.”

Voor zandwinning gelden de volgende uitgangspunten:

“De zone tussen de doorgaande NAP -20 m dieptelijn en de 12-mijlsgrens is aangemerkt als reserveringsgebied voor zandwinning voor kustsuppletie en het tegengaan van overstromingen en voor de winning van ophoogzand en beton- en metselzand voor bouw en infrastructuur. Er wordt in principe uitgegaan van diepere zandwinning dan de eerder gebruikelijke twee meter om de mogelijke effecten van zandwinning op het bodemleven en de visserij te beperken en de beschikbaarheid van zandwinning binnen de 12-mijlszone zolang mogelijk te garanderen. Diepe zandwinning is

toegestaan vanaf twee km zeewaarts van de doorgaande NAP -20m dieptelijn.

Meer onderzoek naar de effecten van een grotere win-diepte is nodig, voornamelijk met betrekking tot de rekolonisatiesnelheid van het betreffende gebied.”

Beheerplan Noordzeekustzone

Het beheerplan Noordzeekustzone is in juni 2016 vastgesteld door het toenmalige Ministerie van Infrastructuur en Milieu. De functie van het beheerplan wordt als volgt beschreven:

“Dit beheerplan vormt het kader voor het natuurbeheer en de activiteiten in de Noordzeekustzone. Het beheerplan werkt de instandhoudingsdoelstellingen uit in omvang, ruimte en tijd en is gericht op het realiseren van de Natura 2000-doelstellingen voor dit gebied en maakt duidelijk welke activiteiten naast de natuurfuncties toegestaan zijn en onder welke voorwaarden.”

Bijlage 3 van het beheerplan vermeldt de voorwaarden voor zandwinning.

“Artikel 18 en 19

Volgens de derde kustnota is het ter bescherming van het kustfundament niet toegelaten zand te winnen in de zone tussen de kust en de zogenaamde doorgaande -20 meter NAP-lijn. Zeewaarts is winning uit dien hoofde wel toegelaten. Om praktische redenen is bij de aanwijzing van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone dezelfde zeewaartse begrenzing gekozen als het kustfundament.

Om zeker te stellen dat de winning geen directe negatieve effecten veroorzaakt op het Natura 2000-gebied, moet de winning minimaal 900 meter verder in zee plaatsvinden.

Voor grootschalige ontgroningen (meer dan 10 miljoen m³ per vergunningaanvraag) of ontgroningen met een windiepte van meer dan 2 meter beneden de oorspronkelijke zeebodem of op een plek waar al eerder tot twee meter beneden de oorspronkelijke zeebodem ontgrond is, geldt dat die uitsluitend zijn toegestaan minimaal 2 kilometer zeewaarts van de doorgaande NAP -20 meter-lijn omdat ook in de toekomst kleinschalige ondiepe zandwinning en zandwinning ten behoeve van de uitvoering van kustsuppleties relatief dicht bij de kust mogelijk moet blijven.”

Blijkens hoofdstuk 6 van het beheerplan geldt de vrijstelling van vergunningplicht niet voor de beoordeling van activiteiten in het kader van het Programma Aanpak Stikstof.

“Voor diverse huidige activiteiten en voor toekomstige plannen en projecten is de uitstoot van stikstof een van de toetsingscriteria voor

vergunningverlening door het bevoegd gezag in het kader van de Nb-wet. De beoordeling daarvan vindt weliswaar plaats buiten dit beheerplan, maar het beheerplan fungeert wel mede als toetsingskader, naast de via het PAS (met name AERIUS Monitor) beschikbare inzichten. Er dient rekening te worden gehouden met periodieke actualisatie/aanpassing van de gebiedsanalyses en het PAS-programma.”

Beheerplan Voordelta

Het Beheerplan Voordelta is in maart 2016 vastgesteld. Voor zandwinning gelden de volgende uitgangspunten:

“Tabel 5.10 Voorwaarden strand- en vooroeversuppleties Voordelta”

	Voorwaarden	Resultaat
Zandwinning	Minimaal 900 m afstand van Natura 2000-gebied	Voorkomen van externe directe effecten door zandwinning

Beheerplan Vlake van de Raan

Het Beheerplan Vlake van de Raan is in maart 2016 vastgesteld door de Minister van Infrastructuur en Milieu. Voor zandwinning gelden de volgende uitgangspunten:

"Zandwinnings"

Zandwinning op locaties gelegen naast het Natura 2000-gebied Vlake van de Raan is uitsluitend toegelaten wanneer de winningen minimaal 900 meter zeewaarts van de doorgaande -20 m NAP lijn plaatsvinden.

Toelichting

Landwaarts van de doorgaande NAP -20 meter dieptelijn zijn ontgrondingen niet toegestaan (behalve enkele uitzonderingen) om te voorkomen dat eventuele schade wordt veroorzaakt aan het kustfundament.

Vanuit voorzorg wordt een afstand van 900 meter (worst case) aangehouden. Op deze wijze kan worden voorkomen dat het bij de winning vrijgekomen slib het Natura 2000-gebied significant negatief beïnvloedt. Zandwinnings op locaties waar dieper dan twee meter in de bodem zand gewonnen wordt, zijn uitsluitend toegelaten wanneer zij plaatsvinden op een afstand van minimaal 2000 meter vanaf de grens van het Natura 2000-gebied Vlake van de Raan”.

Beheerplan Waddenzee

Het Beheerplan Waddenzee is in december 2016 vastgesteld. Voor zandwinning gelden de volgende uitgangspunten:

“Zandwinning, zandsuppleties en baggerwerkzaamheden

Zandwinning, zandsuppleties en baggerwerkzaamheden (inclusief baggerverspreiding) op de Noordzee kunnen tot effecten door externe werking leiden door vertroebeling en verstoring door geluid en silhouetwerking. De suppleties vinden plaats in de Noordzeekustzone (grenzend aan de Waddenzee), de bijbehorende zandwinning en de winning van ophoogzand vinden verder op de Noordzee plaats. Gezien de afstand tot de Waddenzee zijn effecten als gevolg van silhouetwerking en geluid door de suppleties uit te sluiten. Er is sprake van een zandtransport naar de Waddenzee; dit is echter niet het directe gevolg van de suppleties. Als de kustsuppleties niet uitgevoerd zouden worden, dan zou er nog steeds sprake zijn van zandtransport naar de Waddenzee. Zandwinning en suppleties kunnen in theorie leiden tot effecten op de Waddenzee als gevolg van verminderde primaire productie door vertroebeling als gevolg van verhoogde slibconcentraties. Deze vertroebeling is in de Noordzee meetbaar, doch is in de Waddenzee minder merkbaar, omdat de achtergrondwaarde van zwevende delen daar hoger is. Ook door baggerwerkzaamheden buiten de Waddenzee zou slib in de Waddenzee terecht kunnen komen. De concentraties slib zijn echter zo laag (mede door verspreiding) dat noemenswaardige effecten in de Waddenzee uit te sluiten zijn. De eventuele effecten van extra vertroebeling zijn verwaarloosbaar.

Zandwinning

17. Zandwinningen gelegen nabij Natura 2000-gebieden in de Noordzeekustzone zijn toegelaten op een afstand van minimaal 900 meter buiten het Natura 2000-gebied. Winningen op locaties waar dieper dan twee meter in de bodem zand gewonnen wordt, zijn toegelaten op een afstand van minimaal 2000 meter van het Natura 2000-gebied”

4. INHOUDELIJKE BEOORDELING

4.1 Afbakening

Gebied

De zandwinning vindt plaats langs de gehele Noordzeekust, in de nabijheid van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Voordelta, Vlakte van de Raan, Oosterschelde en Waddenzee. De winning vindt plaats tussen de doorgaande NAP -20 m dieptelijn en de 12-mijlsgrens. Binnen dat gebied zijn zoekgebieden aangewezen waarin het ophoogzand kan worden gewonnen.

Gevolgen

Ten behoeve van de beoordeling van de gevolgen is geïnventariseerd welke in redelijkheid denkbare typen gevolgen onderzocht moeten worden. Dit betreft:

- Vertroebeling;
- Stikstofdepositie.

Voor de effecten van de zandwinning, te weten vernietiging, vertroebeling, verstoring en stikstofdepositie, wordt verwezen naar de m.e.r. *Winning ophoogzand Noordzee 2018 t/m 2027* die in 2017 in opdracht van Stichting LaMER is opgesteld.

Natuurwaarden

De natuurwaarden die door de genoemde gevolgen beïnvloed kunnen worden zijn:

- Habitattypen:
  - H1110A permanent overstromde zandbanken (getijdengebied);
  - H1110B permanent overstromde zandbanken (Noordzee-kustzone);
  - H1140A slik- en zandplaten;
  - H1160 grote baaien.
- Vogelrichtlijnsoorten
  - Broedvogels: A063 Eidereend.
  - Niet-Broedvogels: A062 Toppereend, A063 Eidereend, A130 Scholekster, A143 Kanoet, A065 Zwarte zee-eend.

De diverse beschermde waarden en de relevante instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken Natura 2000-gebied staan vermeld op www.rijksoverheid.nl/Inv ('Onderwerpen' > 'Natuur en Biodiversiteit' > 'Natura 2000').

Conclusie afbakening

Ik ben van oordeel dat de afbakening van het gebied, de inschatting van de mogelijke gevolgen en de relevante beschermde natuurwaarden die door de aangevraagde activiteit beïnvloed zouden kunnen worden, in de PB op een juiste wijze heeft plaatsgevonden.

4.2 Mogelijke effecten en mitigatie

De PB bevat conclusies met betrekking tot mogelijke effecten en mitigatie. De PB formuleert de volgende conclusies:

Voor het Noordzeegebied: zie pagina 95-96;

Voor de Waddenzee: zie pagina 96, en

Voor de effectbeoordeling zandwinning 2018-2027: zie pagina 96.

Habitattypen

De PB concludeert dat significant negatieve effecten als gevolg van de zandwinning op schelpdierbanken, in de vorm van vertroebeling, uit te sluiten zijn indien de zandwinning plaatsvindt op een minimale afstand van 900 meter van de (zeewaartse) grens van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Voordelta, Vlakte van de Raan, Oosterschelde en Waddenzee, of 2 km in het geval van winning dieper dan 2 meter vanaf de oorspronkelijke plaatselijke bodemligging. Het habitatype H1160 Grote baaien is aangewezen voor de Oosterschelde. Voor dit gebied is een verbeterdoelstelling voor kwaliteit van toepassing. Ten gevolge van vertroebeling kan de schelpdierbiomassa in het habitatype afnemen. De biomassa en compleetheid van de bodemfauna, inclusief schelpdieren, is één van

de kenmerken van kwaliteit van het habitatype. In het licht van de verbeterdoelstelling voor de kwaliteit zijn volgens de PB significante effecten op voorhand uit te sluiten vanwege het feit dat de slibconcentratie als gevolg van de zandwinning niet of nauwelijks verandert. Daardoor heeft de zandwinning geen significant effect op de primaire productie in dit gebied en daardoor geen significant effect op de instandhoudingsdoelstelling die voor dit habitatype geldt.

Ik onderschrijf deze conclusies. Ik ben daarom van mening dat de voorgenomen activiteit er niet toe leidt dat de instandhoudingsdoelstellingen niet meer gehaald kunnen worden. Hierbij gaat het om de instandhoudingsdoelstellingen "behoud omvang en verbetering kwaliteit" van habitatype H1110B in de Noordzeekustzone, "behoud omvang en kwaliteit" van habitatype H1110B in de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Voordelta, Vlake van de Raan en Waddenzee, "behoud omvang en kwaliteit" van habitatype H1110A in de Waddenzee, "verbetering kwaliteit" van habitatype H1140A in de Waddenzee en "verbetering kwaliteit" voor habitatype 1106B Grote baaien. Er is geen sprake van verslechtering van natuurlijk habitat in de betreffende Natura 2000-gebieden.

Om te borgen dat er geen negatieve effecten van vertroebeling en sedimentatie op de habitatypes H1110A, H1110B, H1140A en H1160 plaatsvinden, verbind ik aan de vergunning nadere voorschriften (voorschriften 12-14).

Vogelrichtlijnsoorten

-Broedvogels

De vergunning betreft voor de Waddenzee A063 Eidereend, die in dat gebied tevens als niet-broedvogel voorkomt.

Vertroebeling als gevolg van zandwinning leidt niet tot onderschrijding van de draagkracht (in de vorm van aanwezige biomassa schelpdieren) van de Waddenzee. Er is geen nadelig effect te verwachten op het aantal potentieel in de Waddenzee broedende Eidereenden.

Ik onderschrijf deze conclusie. Een significant negatief effect op Eidereend als broedvogel van de Waddenzee is ook naar mijn oordeel uit te sluiten. Het winnen van ophoogzand vormt dan ook geen belemmering voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstelling "verbetering kwaliteit leefgebied" van de Eidereend als broedvogel in de Waddenzee.

- Niet-Broedvogels

Effecten van verstoring treden voor deze soorten volgens de PB niet op, omdat de verstoring tijdelijk is en de soorten op die momenten kunnen uitwijken naar alternatieve rust- en foerageergebieden. Bovendien wordt er afstand gehouden tot groepen vogels.

Verder concludeert de PB dat een toename van de sliblast als gevolg van zandwinning niet leidt tot achteruitgang van biomassa schelpdieren. Een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van schelpdieren etende vogels is dus uit te sluiten.

Ik onderschrijf deze conclusies. Een significant negatief effect op de Toppereend, Eidereend, Scholekster, Kanoet en Zwarte zee-eend is ook naar mijn oordeel uit te sluiten. Er is geen sprake van verslechtering van leefgebied van deze soorten in de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Voordelta, Vlake van de Raan, Oosterschelde en Waddenzee. Dit betekent dat de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende soorten in de hiervoor genoemde Natura 2000-gebieden onverkort gehaald kunnen worden.

Om te borgen dat er geen negatieve effecten van vertroebeling en sedimentatie op bovengenoemde vogelsoorten plaatsvinden, verbind ik aan de vergunning nadere voorschriften (voorschrift 12-14).

Stikstofdepositie

Op 10 maart 2018 heeft een berekening plaatsgevonden met AERIUS Calculator. Deze berekening omvat stikstofdepositie tijdens de zandwinning en tijdens het transport van de zandwingebieden naar de hoofdvaarroutes.

Gebleken is dat de depositie voor de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Voordelta, Vlake van de Raan, Oosterschelde en Waddenzee onder de grenswaarde van 0,05 mol N/ha/j blijft. De stikstofdepositie voor de betreffende Natura 2000-gebieden is hiermee niet vergunningplichtig.

4.3 Cumulatie

Bij vergunningverlening voor een project dient een beoordeling plaats te vinden van de cumulatieve gevolgen indien het project, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen, significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied. Vergunning kan alleen verleend worden als het project afzonderlijk of in combinatie met andere projecten geen significante gevolgen heeft.

Ik heb hiervoor reeds geconcludeerd dat de uitvoering van de voorgenomen *activiteit zelfstandig beschouwd, niet kan leiden tot een verslechtering van de* kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het betreffende Natura 2000-gebied of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

De PB geeft een overzicht van andere projecten die reeds in de Noordzee plaatsvinden, waaronder de winning van suppletiezand. Deze projecten leiden niet tot significant negatieve gevolgen voor de betrokken Natura 2000-gebieden. Over de cumulatieve gevolgen van de zandwinning concludeert de PB:

"In deze passende beoordeling is geconcludeerd dat de vertroebeling van deze zandwinning niet leidt tot (significante effecten) op habitattypen en schelpdieren etende soorten vogels in de diverse Natura 2000- gebied. Schelpdierbestanden, die een kwaliteitskenmerk zijn van de verschillende habitattypen, worden niet of nauwelijks beïnvloed door vertroebeling. Andere processen dan vertroebeling als gevolg van zandwinning bepalen de ontwikkeling van biomassa's in de Noordzee en Waddenzee. De beschikbaarheid van voedsel voor schelpdieren etende

vogelsoorten is en blijft daarmee voldoende om de draagkracht van deze soorten vogels in de Natura 2000-gebieden op peil te houden.
De lokale en tijdelijke effecten van andere projecten leiden daarmee samen met de effecten van de winning van ophoogzand niet tot cumulatieve significante gevolgen voor de betrokken Natura 2000-gebieden”.

Ik concludeer dat in de aangeleverde PB een volledige en juiste cumulatie-toetsing is uitgevoerd.

5. CONCLUSIE VERGUNNINGVERLENING

Met de door u uitgevoerde PB als bedoeld in artikel 2.8, lid 1, van de Wnb en de daarbij behorende rapportages en documenten is de zekerheid verkregen dat met het uitvoeren van de aangevraagde activiteit, rekening houdend met de relevante instandhoudingsdoelstellingen en met inachtneming van de in de vergunning opgenomen voorschriften, waaronder mitigerende maatregelen, geen aantasting zal optreden van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Voordelta, Vlake van de Raan, Oosterschelde en Waddenzee.

Op grond van het bovenstaande ben ik van mening dat de gevraagde vergunning, onder de opgenomen voorschriften en beperkingen, kan worden verleend.